

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.6.2008
KOM(2008) 403 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om meddelelse af udsættelse af frister for opfyldelse og undtagelse fra forpligtelsen til at anvende visse grænseværdier i medfør af artikel 22 i direktiv 2008/50/EF om luftkvaliteten og renere luft i Europa

{SEC(2008)2132}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om meddelelse af udsættelse af frister for opfyldelse og undtagelse fra forpligtelsen til at anvende visse grænseværdier i medfør af artikel 22 i direktiv 2008/50/EF om luftkvaliteten og renere luft i Europa

1. INDLEDNING

1. Ifølge artikel 22 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa¹, i det følgende benævnt "det nye direktiv", har medlemsstaterne mulighed for at meddele Kommissionen, at de, med forbehold af Kommissionens vurdering, vil udsætte fristen for overholdelse af grænseværdierne for nitrogendioxid eller benzen i zoner eller bymæssige områder, hvor disse grænseværdier ikke kan nå inden den 1. januar 2010, eller at de opfylder betingelserne for at blive undtaget fra forpligtelsen til at anvende grænseværdierne for partikler (PM₁₀). Finder Kommissionen, at betingelserne for udsættelse eller undtagelse ikke er opfyldt, kan den gøre indsigelser inden ni måneder efter modtagelsen af den pågældende meddelelse. Medlemsstaterne bærer bevisbyrden for, at disse betingelser er opfyldt, og skal derfor give Kommissionen alle relevante oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage sin vurdering.
2. Sigtet med nærværende meddelelse er at gøre det lettere at forberede og forelægge meddelelserne og foretage en nøjagtig vurdering af dem. Den gør derfor rede for Kommissionens fortolkning af betingelserne i artikel 22 og opstiller retningslinjer for, hvilke oplysninger medlemsstaterne skal fremsende og i hvilken form.

2. BAGGRUNDEN

3. Størstedelen af medlemsstaterne har endnu ikke nået grænseværdierne for PM₁₀, til trods for at disse allerede blev bindende den 1. januar 2005². De foreliggende skøn synes at vise, at koncentrationerne i over 40 % af zonerne og de bymæssige områder i Fællesskabet nu overskrider den daglige PM₁₀-grænseværdi på 50 µg/m³ i over 35 dage pr. år. I over 15 % af disse områder overskrider koncentrationerne også den årlige PM₁₀-grænseværdi på 40 µg/m³. De foreliggende vurderinger, udviklingstendenser og modelberegninger peger i retning af, at en lignende situation vil kunne opstå i 2010, når grænseværdierne for nitrogendioxid bliver bindende³. Ifølge prognoserne er problemet mindre alvorligt for benzen, hvor grænseværdierne også vil blive bindende i 2010⁴.

¹ EUT L , s.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/30/EF om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogendioxid og nitrogenoxider, partikler og bly i luften (EFT L 163 af 29.6.1999, s. 4)

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/69/EF om grænseværdier for benzen og carbonmonoxid i luften (EFT L 313 af 13.12.2000, s. 12).

⁴ Idem.

4. Manglerne i gennemførelsen af luftkvalitetsdirektiverne er blevet kortlagt og drøftet med medlemsstaterne, men problemets omfang synes at vise, at den manglende overholdelse måske i nogen grad skyldes faktorer, som ligger uden for medlemsstaternes direkte eller umiddelbare kontrol. EU-foreanstaltninger til reduktion af emissionerne ved kilden, såsom gradvis gennemførelse af strengere emissionsnormer for nye køretøjer, bidrager til at forbedre luftkvaliteten både i dag og i fremtiden. EU-foreanstaltninger er imidlertid ikke nok til at sikre passende eller rettidig overholdelse af grænseværdierne i hele EU. I de fleste tilfælde er der brug for supplerende foranstaltninger på nationalt, regionalt og lokalt plan, navnlig i byområderne, hvor påvirkningen af befolkningen er størst.
5. Det er vigtigt at sikre ligebehandling, når det drejer sig om gennemførelse af Fællesskabets lovgivning. Zoner, hvor der er gjort en betydelig indsats for at overholde grænseværdierne inden for den fastsatte frist, bør ikke stilles konkurrencemæssigt ringere end zoner, hvor der, uanset behovet herfor, ikke er gjort en sådan indsats.
6. Kommissionen vil vurdere hver enkelt meddelelse ud fra betingelserne i artikel 22 og gøre indvendinger, hvis betingelserne ikke er opfyldt. Størstedelen af de oplysninger, der behøves til vurdering af meddelelserne, vil komme fra de luftkvalitetsplaner, som skal forelægges sammen med meddelelsen.
7. Der findes allerede en veletableret praksis for indgivelse af det mindstemål af oplysninger, der kræves i luftkvalitetsplanerne, jf. Kommissionens beslutning 2004/224/EF af 20. februar 2004 om bestemmelser om indgivelse af oplysninger om planer eller programmer som krævet i Rådets direktiv 96/62/EF, hvad angår grænseværdier for visse luftforurenende stoffer⁵. Da der i forbindelse med meddelelserne skal behandles store mængder af oplysninger, vil en fælles formular for indgivelse af oplysningerne være et vigtigt redskab til at sikre effektiv og ensartet behandling, når meddelelserne skal vurderes. Medlemsstaterne opfordres derfor kraftigt til at benytte de formularer, der er anført i Kommissionens arbejdsrapport (SEK(...) ...), når de indsender deres meddelelser. Disse formularer er baseret på beslutning 2004/224/EF og adskiller sig kun fra denne, når det er nødvendigt for at sikre, at de dækker vigtige oplysninger om særlige betingelser for udsættelse eller undtagelse. Formularerne bør kun udfyldes med oplysninger, som normalt vil foreligge til brug for luftkvalitetsplanen, eller som tjener til at vise, at betingelserne i de særlige tilfælde er opfyldt. Det er ikke meningen, at medlemsstaterne skal udvikle nye data, f.eks. ved modelberegning. Henvisningerne til de forskellige formularer i denne vejledning tjener til at vise sammenhængen mellem de ønskede oplysninger og de betingelser, der skal være opfyldt.

3. MEDDELELSESPROCEDURE

8. De første meddelelser ventes først og fremmest at vedrøre PM₁₀, for hvilke eventuelle udsættelser vil udløbe tre år efter direktivets ikrafttræden, dvs. den [...] juni 2011. I betragtning af de mange tilfælde af overskridelse af grænseværdierne for PM₁₀ er det vigtigt, at medlemsstaterne hurtigst muligt efter direktivets ikrafttræden

⁵ EFT L 68 af 6.3.2004, s. 27

indgiver deres meddelelser for zoner og bymæssige områder, hvor de mener at betingelserne for undtagelse er opfyldt. Ved udarbejdelsen af meddelelserne bør medlemsstaterne imidlertid sikre sig, at oplysningerne til påvisning af, at betingelserne er opfyldt, er fuldstændige.

9. Grænseværdierne for nitrogendioxid og benzen må ikke overskrides fra den 1. januar 2010. Er betingelserne til stede, kan fristen for overholdelse af grænseværdierne udsættes efter behov, men senest til 2015. Målet må være at holde udsættelsesfristen så kort som muligt. Overskrides grænseværdierne for nitrogendioxid eller benzen for første gang i 2011 eller derefter, er udsættelse af fristen ikke længere mulig. I sådanne tilfælde vil artikel 23, stk. 1, andet afsnit, i det nye direktiv finde anvendelse.
10. Beslutninger om udsættelse eller undtagelse vil gælde for individuelle zoner eller bymæssige områder. Meddelelserne skal imidlertid forelægges Kommissionen officielt af den pågældende medlemsstats Faste Repræsentation⁶, dvs. ikke direkte af de berørte regionale eller lokale myndigheder.
11. Meddelelse af en undtagelse eller udsættelse til Kommissionen og Kommissionens efterfølgende vurdering heraf forudsætter ikke, at artikel 22 i direktiv 2008/50/EF først er omsat i national ret.
12. Kommissionen vil have ni måneder til at vurdere meddelelserne. Denne frist regnes fra dagen efter Kommissionens officielle registrering af en officiel og fuldstændig meddelelse. Den pågældende medlemsstat vil få tilsendt en bekræftelse af den officielle registrering af den oprindelige meddelelse. Om nødvendigt vil medlemsstaten få tilsendt et brev med nærmere besked om, hvilke oplysninger der mangler efter Kommissionens opfattelse, og som derfor skal forelægges inden for en nærmere fastsat frist. Vurderingsperioden løber fra udløbet af denne frist. Hvis de ønskede oplysninger ikke forelægges inden den fastsatte frist, forbeholder Kommissionen sig ret til at gøre indsigelser mod de aspekter af meddelelsen, der ikke er tilstrækkelig underbygget. Af hensyn til retssikkerheden skal dette under alle omstændigheder gøres senest ni måneder efter den officielle registrering af den oprindelige meddelelse. Kommissionen kan også vedtage en beslutning i tilfælde, hvor der ikke gøres indsigelser.
13. En meddelelse kan omfatte flere zoner og flere forurenende stoffer. De enkelte zoner og forurenende stoffer vurderes imidlertid hver for sig. Der er derfor vigtigt, at medlemsstaternes oplysninger klart vedrører den pågældende zone og det pågældende forurenende stof. Dette gælder også i tilfælde, hvor en enkelt foranstaltning truffet på nationalt plan kan være rettet mod flere zoner og flere forurenende stoffer.

⁶ Meddelelsen skal mærkes "Air quality time extension – Directive 2008/50/EC" og skal – for at kunne gælde som en officiel meddelelse – sendes til: Europa-Kommissionen, Generalsekretariatet (SG-R2), 1049 Bruxelles. Herudover bør en elektronisk kopi af meddelelsen sendes med e-mail til: ENV-AIRQUALITYTIMEEXTENSION@ec.europa.eu

4. BETINGELSER OG KRAV TIL OPLYSNINGER I FORBINDELSE MED UDSÆTTELSE

4.1. Referenceår

14. Hvad angår meddelelser vedrørende PM₁₀, er det i princippet hensigtsmæssigt at vælge det første overskridelsesår, dvs. 2005, som referenceår for vurdering af, om betingelserne er opfyldt. Anses det for mere hensigtsmæssigt, kan et senere år (f.eks. 2007) tages som referenceår som udgangspunkt for prognoser til påvisning af, at grænseværdierne vil være overholdt inden udgangen af juni 2011. I så fald skal det samme år også tages som referenceår i den vedlagte luftkvalitetsplan. For at påvise, at alle fornødne foranstaltninger med henblik på overholdelse af grænseværdierne inden den oprindelige frist var truffet, er det imidlertid vigtigt kun at anvende data, det kan tjene til at forklare overskridelsen i 2005.
15. For meddelelser vedrørende nitrogendioxid eller benzen, der indgives før den oprindelige overholdelsesfrist (2010), vil 2008 blive betragtet som referenceår. For meddelelser, der indgives efter den oprindelige overholdelsesfrist, bør medlemsstaterne anvende 2010 som referenceår.

4.2. Kildedifferentiering

16. Medlemsstaterne skal indgive oplysninger om kilden til den forurening, der bidrager til overskridelsen. Der kræves derfor en kvantitativ kildedifferentiering for den pågældende overskridelsessituation (dvs. overskridelse af den daglige eller årlige grænseværdi) i referenceåret for hver zone eller hvert bymæssigt område, meddelelsen vedrører. Kommissionen er klar over, at detailniveauet kan variere mellem forskellige zoner og medlemsstater, men da kildedifferentiering er en afgørende faktor, både til bestemmelse af bekæmpelsesforanstaltningernes art og målniveau og for Kommissionens vurdering af betingelserne for udsættelse eller undtagelser, er det af væsentlig betydning at have skøn over de individuelle kilders bidrag til overskridelsen.
17. Kildedifferentieringen skal navnlig afspejle de regionale, bymæssige og lokale bidrag i den pågældende medlemsstat, men også grænseoverskridende bidrag. Hvad bymæssige og lokale bidrag angår, skal der foretages en yderligere differentiering til påvisning af alle eventuelle vigtige kilder, såsom transport (vejtrafik og skibsfart, hvis relevant), industri (herunder varme- og elfremstilling), landbrug, erhverv og boliger. For PM₁₀ er det også vigtigt at anføre betydelige naturlige kilder⁷.
18. Medlemsstaterne kan vælge, om de vil anvende nitrogendioxid eller nitrogenoxider som grundlag for kildedifferentiering, alt efter hvad de anser for hensigtsmæssigt i forhold til overskridelsen. Dette forudsætter dog, at valget respekteres konsekvent og afspejles i kvantificeringen af virkningerne af enkeltvise eller gruppevise foranstaltninger, så Kommissionen kan foretage en passende vurdering af betingelserne.

⁷ Jf. formular 3A i SEK (..) ...

4.3. Overholdelse i udsættelsesperioden

19. I overensstemmelse med artikel 22, stk. 3, i det nye direktiv vil overholdelsen i udsættelsesperioden af grænseværdierne i de zoner og bymæssige områder, som en beslutning om udsættelse eller undtagelse gælder for, blive vurderet i forhold til grænseværdierne plus den højeste tolerancemargen som fastsat i bilag XI.
20. For 2011 vil overholdelsen af de årlige grænseværdier for PM₁₀ blive vurderet i forhold til grænseværdien plus tolerancemargenen for hele kalenderåret. Hvad de daglige grænseværdier angår, vil overholdelsen for 2011 blive vurderet på dagsbasis. Nærmere betegnet må det samlede antal overskridelser, det være sig af grænseværdien plus tolerancemargenen eller af grænseværdien alene, ikke overskride de 35 dage, der er tilladt for det pågældende kalenderår.

4.4. Første betingelse – foranstaltninger til at sikre overholdelse inden udløbet af den oprindelige overholdelsesfrist

21. I artikel 22, stk. 1, i det nye direktiv hedder det, at fristerne for overholdelse af grænseværdierne for nitroendioxid og benzen kan udsættes, hvis overholdelse af grænseværdierne ikke kan opnås inden for fristen, dvs. den 1. januar 2010. For at bestemme, om overholdelse ikke kan opnås inden denne dato, skal medlemsstaterne anføre, hvilke foranstaltninger der er truffet inden 2010, jf. artikel 4, stk. 1, i direktiv 1999/30/EF og artikel 3, stk. 1, i direktiv 2000/69/EF, og gøre rede for grundene til, at disse foranstaltninger ikke fører til overholdelse af grænseværdierne⁸. Det følger af formålene med lovgivningen om luftkvalitet i almindelighed, at der skal træffes hensigtsmæssige foranstaltninger i perioden forud for den dato, hvor grænseværdierne bliver bindende. Kun hvis det kan godtgøres, at der er gjort bestræbelser på at nå grænseværdierne, kan medlemsstaterne, i overensstemmelse med artikel 22, stk. 1, gøre gældende, at grænseværdierne ikke kan nås inden fristerne.
22. For PM₁₀ skal medlemsstaterne, i overensstemmelse med artikel 22, stk. 2, godtgøre, at der på nationalt, regionalt og lokalt plan er truffet alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at overholde grænseværdierne inden den oprindelige frist, dvs. den 1. januar 2005. Der skal derfor forelægges oplysninger om foranstaltninger, der er truffet med henblik på overholdelse af grænseværdierne inden denne frist⁸. For at Kommissionen kan afgøre, om de pågældende foranstaltninger var hensigtsmæssige, skal medlemsstaterne anføre, hvilke forureningskilder foranstaltningerne var rettet mod, og forklare, i hvilket omfang foranstaltningerne reelt har bidraget til at mindske koncentrationerne. Overskrides grænseværdierne stadig, skal dette forklares⁹. Forklaringerne skal indeholde oplysninger om, hvorvidt overskridelsen kan tilskrives de særlige undtagelsesbetingelser, dvs. lokalitetsspecifikke spredningsegenskaber, ugunstige klimaforhold eller grænseoverskridende bidrag.
23. Kommissionen vil i sin vurdering også tage hensyn til virkningerne af korrekt omsætning og gennemførelse af direktiverne opført i bilag XV, del B, afsnit 2,¹⁰ og

⁸ Se formular 5A, herunder bilaget, og formular 7, herunder bilag A; for PM₁₀, se også formular 10, og for nitroendioxid og benzen anmeldt inden 2010, formular 4A.

⁹ Se formular 3B eller 4A.

¹⁰ Se formular 8 og bilaget til formular 8 og formular 9.

af rettidig offentliggørelse af planen eller programmet, jf. artikel 8, stk. 3, i Rådets direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet¹¹.

4.5. Anden betingelse – foranstaltninger til at sikre overholdelse inden udløbet af den nye frist

24. Medlemsstaterne skal forelægge realistiske og pålidelige prognoser for, hvordan koncentrationerne kan ventes at falde og grænseværdierne dermed nås inden den nye frist. Det bør også fremgå af prognoserne, at overskridelserne i udsættelsesperioden vil forblive under grænseværdien plus den højeste tolerancemargen som anført i direktivets bilag XI.
25. Prognoserne skal baseres på en sammenligning mellem de grænseværdier, der skal nås, og de beregnede referenceniveauer for overskridelsessituationen i en given zone eller et givet bymæssigt område. Referenceniveauet skal svare til de koncentrationer, der kan ventes ved udløbet af den nye frist, hvis der ikke træffes yderligere bekæmpelsesforanstaltninger ud over dem, der er truffet for at nå grænseværdierne inden den oprindelige frist, og nuværende og planlagte fællesskabsforanstaltninger. Forskellen mellem den gældende grænseværdi og referenceniveauet vil tjene som indikator til beregning af virkningerne af og fastlæggelse af tidsplanen for de yderligere foranstaltninger, der behøves til at indhente forskellen inden den nye frist¹².
26. Ved indkredsningen af, hvilke foranstaltninger der behøves, skal der tages hensyn til foranstaltningerne i direktivets bilag XV, del B, afsnit 3. Hvis en eller flere af disse foranstaltninger ikke tænkes gennemført, selv om de er relevante for de anførte forureningskilder, skal dette begrundes behørigt¹³.
27. Ved vurderingen af prognoserne vil der også blive taget hensyn til de potentielle virkninger, som de nuværende og planlagte fællesskabsforanstaltninger vil få i den pågældende zone. Medlemsstaterne anmodes derfor om at inkludere deres skøn over disse virkninger i referenceniveauet. De planlagte fællesskabsforanstaltninger er anført i Kommissionens erklæring, som offentliggøres sammen med direktivet. Kommissionen agter at vurdere medlemsstaternes kvantificering af virkningerne af de planlagte foranstaltninger og om nødvendigt de herfor tilgrundliggende antagelser og på dette grundlag foretage sin egen vurdering af dette kriterium. Hvad de nuværende foranstaltninger angår, vil vurderingen blive fokuseret på udviklingen i gennemførelsen af direktiverne anført i del B i bilag XV¹⁴.

4.6. Særlige betingelser for PM₁₀: Lokalt specifikke spredningsegenskaber, ugunstige klimaforhold eller grænseoverskridende bidrag

4.6.1 Lokalt specifikke spredningsegenskaber

28. Lokalt specifikke spredningsegenskaber er faktorer, der påvirker spredningen af forurenende stoffer i lokal målestok, hovedsageligt på gadeniveau. Lokale bygninger

¹¹ EFT L 296 af 21.11.1996, s. 55

¹² S formular 4B og 5B, herunder bilaget.

¹³ Se formular 6.

¹⁴ Se formular 9.

og små topografiske strukturer bevirker, at lokalt udledte forurenende stoffer akkumuleres i et begrænset område, hvilket fører til høje koncentrationer. Sådanne områder kan normalt findes i såkaldte "gadeslugter". Det kan kun gøres gældende, at der er tale om lokalitetsspecifikke spredningsegenskaber, hvis det kan påvises, at overskridelsen kun optræder lokalt i sådanne særlige områder og ikke andre steder, som f.eks. i bybaggrunden eller langs mindre tætbyggede gader i samme luftkvalitetszone eller bymæssige område.

29. I områder, hvor situationer som nedenstående optræder, anses der for at være lokalitetsspecifikke spredningsegenskaber til stede:
- a) ubrudt række af fleretagesbygninger langs begge sider af gaden
 - b) bygningernes gennemsnitshøjde over en strækning på mindst 100 meter skal være større end gadens samlede bredde divideret med 1,5¹⁵.
30. For at påvise, at overskridelsen er begrænset til et område med lokalitetsspecifikke spredningsegenskaber, skal der anvendes data fra passende overvågningsstationer for bytrafik uden for det pågældende område eller i givet fald resultater fra spredningsmodellering i lille målestok¹⁶. Der bør om muligt også vedlægges et kort over zonen med angivelse af de forskellige målestationer og af overskridelsesområdet¹⁷.
31. Hvis der anvendes andre indikatorer til at påvise, at overskridelsen er begrænset til et område med lokalitetsspecifikke spredningsegenskaber, skal dette begrundes, og det skal påvises, at anvendelsen af disse indikatorer giver tilsvarende resultater.

4.6.2 Ugunstige klimaforhold

32. Der er tale om ugunstige klimaforhold, hvis de langvarige meteorologiske forhold og de topografiske forhold påvirker fortyndingen af lokalt udledte forurenende stoffer og derved forårsager høje koncentrationer.
33. Der er tale om ugunstige klimaforhold i områder, hvor følgende faktorer gør sig gældende:
- a) den lokale eller regionale topografi er ugunstig, dvs. zonen ligger i dal eller er omgivet af høje bjerge
 - b) ringe fortynding af lokalt udledte forurenende stoffer som følge af lave vindhastigheder
 - c) vertikal opblanding, dvs. fortynding forårsaget af meteorologiske parametre i tilknytning til mekanisk og termisk turbulens i atmosfæren
 - d) luftmasser fra hav eller fastland: kontinentale luftmasser medfører ofte ugunstige spredningsvilkår (temperaturinversion og lav vindhastighed).

¹⁵ Forvaltning og transmission metadata i overensstemmelse med beslutning 97/101/EF om udveksling af information.

¹⁶ Se formular 10.

¹⁷ Se bilaget til formular 2.

34. Generelle klimaforhold, såsom temperatur, nedbør eller snefald, der ikke direkte påvirker fortyndingen af forurenende stoffer, men som kan give anledning til visse menneskelige aktiviteter og derved påvirke emissionsniveauet, såsom boligopvarmning, elfremstilling til opvarmning eller luftkonditionering, eller anvendelse af pigdæk, anses ikke for at være ugunstige klimaforhold i relation til det nye direktiv.
35. Akkumulation af forurenende stoffer i områder med ugunstige klimaforhold finder sædvanligvis sted i vindstille perioder. At denne betingelse er opfyldt, kan derfor godtgøres ved at anføre en lav gennemsnitlig årlig vindhastighed, dvs. under 1,5 m/s, i sådanne områder. Andre indikatorer end den gennemsnitlige vindhastighed kan også anføres, men skal begrundes.
36. For at kunne gøre gældende, at der er tale om ugunstige klimaforhold, skal medlemsstaterne godtgøre, at de daglige grænseværdier hovedsagelig overskrides, når de beskrevne ugunstige klimaforhold er til stede. En sådan sammenhæng kan – i hvert fald for referenceåret - påvises ved hjælp af PM₁₀-koncentrationerne og de gennemsnitlige vindhastigheder målt på dage, hvor grænseværdien er overskredet¹⁸.

4.6.3 Grænseoverskridende bidrag

37. Der er tale om grænseoverskridende bidrag, når de meteorologiske og topografiske forhold fører til, at menneskeskabte forurenende stoffer transporteres over grænserne til den pågældende medlemsstat, hvorved der dannes høje koncentrationer. Sådanne bidrag kan komme fra nærliggende zoner og bymæssige områder tæt på en landegrænse (grænseoverskridende forurening over korte afstande) eller fra kilder i en afstand af 100 km eller mere (grænseoverskridende forurening over lange afstande).
38. Grænseoverskridende forurening over lange afstande optræder hovedsagelig i flade områder og bjergløst terræn, hvor der ofte finder akkumulering sted af forurenende stoffer, der føres med af de kontinentale luftmasser. Disse bidrag påvirker generelt ikke de høje koncentrationer i bækken og dale eller på læsiden af bjerge.
39. Forureningen kan komme fra en enkelt kilde på den anden side af grænsen, fra en eller flere medlemsstater, fra skibsfart eller fra kilder uden for Fællesskabet.
40. Medlemsstater, der gør gældende, at der er tale om grænseoverskridende bidrag, skal anføre, om der er holdt høringer med den medlemsstat, forureningen stammer fra, jf. artikel 8, stk. 6, i direktiv 96/62/EF (artikel 25 i det nye direktiv). Er der ikke holdt sådanne høringer, selv om kilden til den pågældende forurening er kendt, kan den pågældende medlemsstat anses for ikke at have truffet alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at opfylde den oprindelige frist. Hvis forureningen stammer fra flere medlemsstater eller fra tredjelande, og der klart ikke ville kunne findes effektive løsninger gennem bilaterale høringer, vil udeladelse af høringer ikke berøre medlemsstatens ret til udsættelse¹⁹.

¹⁸ Se formular 10.

¹⁹ Se formular 10.

41. Grænseoverskridende bidrag kan vurderes ved *målinger* eller ved *modellering*. Vurderingerne skal i givet fald suppleres med trajektorieanalyser og kildedifferentiering af de individuelle overskridelser. Bl.a. følgende metoder har vist sig at kunne bruges til at påvise grænseoverskridende bidrag:
- a) modellering af atmosfærisk spredning med passende rumlig og tidslig (daglig) opløsning
 - b) analyse af daglige måledata til kortlægning af grænseoverskridende bidrag ved hjælp af målinger fra repræsentative overvågningslokaliteter, f.eks. stationer til måling af baggrundskoncentrationer i landdistrikter beliggende opvinds i området omkring den zone eller det bymæssige område, hvor overskridelsen er observeret
 - c) EMEP-model²⁰.
42. For at kunne gøre grænseoverskridende bidrag gældende som årsag til en overskridelse, skal det i tilfælde, hvor den årlige grænseværdi overskrides, godtgøres, at den årlige gennemsnitlige koncentration er under grænseværdien, når det grænseoverskridende bidrag trækkes fra. Hvis den daglige grænseværdi overskrides, skal det godtgøres, at de daglige gennemsnitlige koncentrationer er under grænseværdien, når det grænseoverskridende bidrag på nærmere anførte dage trækkes fra²¹.
43. Anvendes der andre indikatorer til at godtgøre, at grænseoverskridende bidrag er årsag til overskridelsen, skal dette begrundes, og det skal påvises, at de pågældende indikatorer giver tilsvarende resultater.

5. Luftkvalitetsplan og krav til yderligere oplysninger

44. Meddelelserne skal ledsages af en luftkvalitetsplan for den pågældende zone eller det pågældende bymæssige område. Planen skal opfylde kravene i artikel 23 og del A i bilag XV. De oplysninger, der kræves under det nye direktiv, er i det store og hele de samme som under direktiv 96/62/EF. Som følge heraf kan medlemsstater, der allerede har udarbejdet en plan eller et program, anvende den/det i forbindelse med meddelelsen, forudsat at planen/programmet opfylder kriterierne i del A i bilag XV og er behørigt ajourført til sikring af, at grænseværdierne vil være nået inden udløbet af den nye frist.

²⁰ Model udviklet af Samarbejdsprogrammet for overvågning og vurdering af luftforurenende stoffers transport over store afstande i Europa (EMEP).

²¹ Se formular 3A og 10.